

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Adulterii grauitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

tionum coniugaliū vino, castitatem amitti & eueri. Ita S. Aegidius, S. Francisci socius sæculari cuidam, de castitate coniugali glorianti, & ab adulterio immuni, respondit; ne propterea, inquit, glorieris; potest enim quis non minus è proprio vase, quàm alieno inebriari: sic ostendere volens etiã in hoc, ebrietatem aliquam contineri posse, quæ perfectæ castitati aduersetur: ac proinde nimietatem hanc & immoderationem mortificandam. Dolendum enim est (ait S. Gregorius) immaculatum matrimonij thorum maculare; & in vitium conuertere, quod cum virtute fieri posset multi Sodoma instar Loth, egrediuntur, luxuriæ flammæ fugientes: non tamen ad altum perfectæ continentia montem se recipere conati sunt; sed in d. *Segor ciuitatem paruum*, id est statum coniugalem (in quo virtutum nulla sublimitas) peruenisse contenti sunt, hic tamen ab incendio carnalis delectationis immunes agere possunt, & animas *saluare*: (nisi excessuum scintillæ, quos ob immoderatam concupiscentiam faciunt, eosdem vtulent) quod fieri tum poterit, cum amorem suum ad regulas præscriptas moderati fuerint; & matrimonio eos duntaxat ob fines vtantur, ob quos id instituit Deus: ad procreandam scilicet *sobolem*, & *concupiscentia* ardorem extinguendum; tantum è pharmaco sumendo, quantum ad dolorem leniendum, non verò magis *augendum* spectet. Vnde sequitur, Coniuges in quibus ob ætatem *senilem* duo illi fines iam finem accipere, si perfecti esse velint, *continentia* effulgere debere, Abrahæ & Saræ exemplo, qui dum in senium deuenientes de prole habenda desperarent, sese ab vsu matrimonij continuerunt: Quemadmodum Doctores nonnulli ex verbis illis Saræ, cum Angeli, sobolem Abrahæ ex ipsa promitterent, colligunt, *e postquam consensui*, inquit, *& Dominus meus vetulus est, voluptati operam dabo*: ostendens scilicet, se iam omnem à carnali voluptate animum auertisse.

§. I. *Adulterii grauitas in Viris.*

I AM ad *alterum* extremum transeamus, odij scilicet, & contemptus, quo vehementius coniugalis castitas oppugnatur, & summa cum iniquitate & iniustitia in *adulterii* peccatum præcipitur. Tanta siquidem est carnis in delectationes suas consecandas pronæ miseria, vt licitarum voluptatum experientia & delectatio, quæ teste Apostolo, ad *fornicationem* fugiendam, & concupiscentia ignem sopiendum instituta est: easdem magis magisque extimulet; & simul etiam illicitarum experientiarum desiderium iniiciat: in quibus *Demon* & deprauata *imaginatio* maiorem gustum ac saporem situm esse fingit, cum quodam aliarum fastidio ac nausea. Ita sentiebat nequam illa mulier, quam Salomon ait dixisse, *b Aqua furtiua dulciores sunt, & panis absconditus suauior*. non quod reuera ita sit, sed quod maiori cum auiditate

gustari

Coniugij
honestus v.
sus.

3. p. past. ad.
mon. 28.

d Gen. 19. 20

Turpe senilis
amor.

c Gen. 18. 12.
Vide Perer.

21. Cor. 7. 2

b Prov. 9. 17

*Aliena ma-
gis placent.
Hom. 3. de
verbis Isa.*

*c Iob., 31. 12.
Adulterij
mala.*

*2. 7. 9. 154.
art. 8.*

*d Eccl. 23.
21.*

c Iob., 24. 15.

gustari soleant; & proprius panis, quamuis melior, nauſeam plerumque adferat. Veruntamen quicumque infelix eiufdem cum illa opinionis eſt, nullã propterea excuſationẽ habeat, teſte S. Chryſoſtomo, quamuis millies carnis ſuã inclinationem ad ſui purgationem adferat: dedit enim iã Deus propriam illi vxorem, quẽ concupiſcentiã illius aſtus ſedet: ideoq; inſtar nauis eſt naufragium in portu faciẽtis. Nec aduertit miſer, vt ait Sapiens: *in adulterio latere gigantes*, id eſt dæmones, illiusq; conuiuas, qui ex alieno comedũt, & bibunt, in abyſſo infernali ſepeliẽdos. Nam teſte Iob, adulteriũ *nefas eſt, & iniquitas maxima, ignis uſque ad perditionem deuorans, & omnia eradicans gemina*: nam honorem, famam, amicos, & patronos, coniugum concordiam, familiã quietem, & domus fãlicitatem corripit ac deuãſtat, aduſque radices euellens & deſtruens propagines: efficiendo ſcilicet, vt filij ac ſucceſſores perpetuũ, tanquam in certo patre, & illegitimẽ nati, habeantur

At quoniam adulterium (vt S. Thomas docet) vtrique coniugum commune eſt, de vtroque peccato proferamus ea, quã per Eccleſiaſticum Spiritus S. depromit: præſupponendo, *duplici ratione virum adulterium committere poſſe*; vel quod ipſe coniugatus ſit, tamenſi mulier, cum qua peccat, ſit ſoluta; vel quod illa coniugata, ipſe verò ſolutus. Primum *ſidelitati ſtatus ſui aduerſatur*; alterum *iuſtitia alterius vxore abutendo*. De vtroque verò caſu ita loquitur Eccleſiaſticus: *d duo genera abundant in peccatis, & tertium adducit iram & perditionem; id eſt, omnis homo qui tranſgreditur lectum ſuũ, contemnens in animam ſuam & dicens: Quis me videt? tenebra circumdant me, & parietes cooperiunt me, & nemo circumſpicit me, quem vereor: delictorum meorum nõ memorabitur Altiffimus. Et non intelligit, quoniã omnia videt oculus illius, quoniã expellit à ſe timore Dei huiusmodi hominis timor, & oculi hominũ timẽtes illũ. Et non cognouit, quoniã oculi Domini multo plus lucidiores ſunt ſuper ſolẽ, circumſpicientes omnes vias hominũ, & profundum abyſſi, & hominum corda intuentes in abſconditas partes. Hic in plateis ciuitatis vindicabitur, & quaſi pullus equinus fugabitur, & vbi non ſperauit, apprehẽdetur, & erit de decus omnibus: eò quod nõ intellexit timorẽ Domini*: hæc ſunt Eccleſiaſtici verba, quibus confirmatur id, quod Iob ait: *e oculus adulteri obſeruat caliginẽ, dicens: non me videbit oculus, & operiet vultum ſuũ, perfodit in tenebris domos, ſicut in die condixerant ſibi, & ignorauerũt lucem. Si ſubito apparuerit aurora, arbitrantur umbram mortis: & ſic in tenebris quaſi in luce ambulant, maledicta ſit pars eius in terra, nec ambulet per viam vinearum, ad nimium calorem tranſeat ab aquis niuium, & uſque ad inferos peccatũ illius: obliuiſcatur eius miſericordia, dulcedo illius vermes; non ſit in recordatione, ſed conteratur quaſi lignum infructuoſum: pauit enim ſterilem, qua non parit; & vidua benẽ non fecit, id eſt, eò quod facultates ſuas dilapidauit in fruenda muliere nequam, e qua nullos ſuſcipere ſperat liberos, & ob quam propriã vxoris*

obliui-

obliviscitur: cum qua ita agit, atque si vidua aliqua esset: aliud verò non spectat, quam ut carnem suam delictis impleat: quæ ita sterilis est, ut nullos sanctorum operum fructus producere possit; animam propriam oblitus, quæ eadem proferre possit: in perpetua illam viduitate agere sinens, à Deo suo in perpetuum orbatam. Has aliasque maledictiones & miseras Iob vir integerrimus adulteris interminatur: qui etiam in hac vita plurimas illarum incurrit. Et quamvis iustitia secularis ac terrena, quia illorum delicta ignorat, eadem castigare non potest: *caelestem* tamen non effugient. Nam, cum se maximè secui os credent, tum terribilia illius flagella experientur. Quem admodum illa sensit David Rex, dum uxorem Uriæ adulterio polluit, cui per Nathan Prophetam Deus interminatus est, dicens: *Ecce ego suscitabo super te malum de domo tua, Et tollam uxores tuas in oculis tuis, Et dabo proximo tuo, Et dormiet cum uxoribus tuis in oculis solis huius. Tu enim fecisti absconditè, ego autè faciam verbum istud in conspectu omnis Israel, Et in conspectu solis.* Minis verò, rei successus respondit, Absalon enim filius aduersus patrem insurgens, cum decem illius uxoribus adulterino concubitu copulatus est; & parum etiam absuit, quin regnum illi & vitam auferret, ut *g aqua furtiva*, saporem & panis absconditi dulce animam septemplici dolore lueret. Nec ipse etiam Absalon adulter impune habuit: Deo quippe permittente, *h Ioab tribus illum lanceis ex arbore pendulum transfixit.* & propter decem mulieres, quas violauit, decem armigeri Ioab accurrentes eum interfecerunt, ne tale delictum debita castigatione priuaretur. Quam brem mariti hoc sapientis consilium, quod metaphorice significatum proposuit, sequantur: *i Bibe aquam de cisterna tua, Et fluentia putei tui, nec ad alienum accelleris. Deriuentur fontes tui foras, Et in plateis aquas tuas, id est filios tuos ita diuide ut tanquam proprii possint absque pudore comparere: & ita habeto eas solus, ne sint alieni participes tui. Sit vena tua benedicta, Et latere cum muliere adolescentia tua. Quare seduceres filium ab aliena, Et foueris in sinu alterius? Respicit Dominus vias hominis, Et omnes gressus eius considerat. Iniquitates sua capient impium, Et funibus peccatorum suorum constringentur. Ipse morietur, quia non habuit disciplinam, Et in multitudine stultitia sua decipietur.*

§. II. *Eiusdem delicti in uxoribus explicatio.*

TRANSEAMUS ad adulterij grauitatem in uxoribus, quod maiora seculum damna trahit, quæ graphice idem Ecclesiasticus depingit in tertio eas peccantium genere recensens, qui grauissima flagella & caigationem amarissimam promerentur: *sic est mulier omnis relinquens virum suum, Et statuens hereditatè ex alieno matrimonio. Primo enim in lege Altissimi incredibilis fuit. Secundo in virum suum deliquit; tertio in adulterio fornicata est, Et ex alio viro filios statuit sibi, qui legitimos sua hereditate priuabunt. Hac in Ecclesia aduocetur*

Adulteros
punit Deus.

2. Reg. 12.
11.

David.

g Pru. 9. 17.

h 2. Reg. 18.
14.
Absolon.

i Pru. 5. 15.
ex Iamsonio.

Ecl. 23, 32.